Anul II. — Nrul 5. Prețul unui exemplar 4 Lei. Timișoara, 29 Ianuarie 1928

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. A. C. CUZA

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

Director-proprietar:
ALEXANDRU TIERANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.
Pentru Lugoj: D. P. Asandi ziarist, Str. Impăratul Traian No. 9.

Botezul Jidanilor

„Apărarea Națională"

Ziarele ni aduc știrea, că au mai trecut la creștinism încă trei jidani tineri la Iași: *Leib, Sirota și Rivin.*

Și adaugă:

Primul a fost botezat la Biserica Barnovschi, ceilalți, la biserica Sf. Paraschiva.

Bunul simț, cu care este înzestrat, în grad așa de înalt poporul românesc — deosebindu-se de multe popoare — și experiența lui în această materie, mai complectă decât a altora: l'a împiedecat în totdeauna să considere, ca acte serioase și sincere, botezul jidanilor.

Doar avem și atâtea *exemple*, în mijlocul nostru, de jidani botezați numai de formă.

Uuul *Nuhăm,* își zice *„Nicolae"*, căsătorit cu o jidancă, iar copii lui sunt tăiați împrejur.

Istoria, apoi ni arată, că prin mijlocul acesta, jidanii au căutat numai să se vâre în societățile creștine, pentru a le stăpâni și dezorganiza: cum s'a întâmplat pe o scară întinsă, în Spania, cu acei botezați de formă acolo, păstrându-și religia și toate apucăturilc lor vrăjmășești, și cari din cauza aceasta — pentrucă s'a dovedit că urau pe Hristos — au fost numiți *„Marani"*, creștini blestemați după textul caracteristic al *Epistoliei I către Corinteni*, care zice:

„16. 21. Dacă cineva nu iubește „pre domnul nostru Isus Hristos, "să fie anatema *Maran-ata"*.

*

Rugăm, așa dar respectuos pe I. P. S. S. Mitropolit Pimen, să aibă în vedere: *bunul simț,* al Românului, *exemplele* ce le avem, în mijlocul nostru, și expreienta *istoriei.*

Cerem să se înceteze cu botezul jidanilor, cari vin să-și bată joc de sfânta noastră religie, să se introducă în Stat, și să corupă sângele nostru românesc, prin corcire.

Dacă este vre-un jidan *sincer*, care în adevăr „s'a lepădat de Satana" — cum zice formula foarte caracteristică, a tainei Botezului — să o dovedească prin fapte, în cursul vieței întregi, și în timpul acesta numai:

Să i se boteze copii.

Așa dar: să se boteze acei, al căror suflel nu a fost otrăvit din frageda vârstă, de *ura toratalmudică,* împotriva religiei lui Hristos și de care este dovedit, printr'o lungă experiență, că nu se mai pot desbara, toată vieața.

Iar copii aceștia să fie apoi supraveghiați, pentru a fi crescuți în religia creștină. Numai așa. s'ar mai putea admite botezul jidanilor.

Altfel: **nu!** **A. C. Cuza**

Mormântul lui Cuza-Vodă

Se hotărâse, într'un moment, de către Consiliul de miniștri, ca rămășițele Marelui Domnitor Alexandru Cuza, să fie transerate de la Ruginoasa la Iași.

Un ultim Consiliu de Miniștri, a hotărât ca osemintele Marelui Domn, să rămână la Ruginoasa. Și iată motivele, după cum arată „Universul", de Duminică 15 Ianuarie 1928:

„D. ministru al artelor și „cultelor, Al. Lapedatu, a în„fățișat consiliului și acesta a „aprobat proiectul pentru „resturarea bisericei dela „Ruginoasa, în care sunt în„mormântate rămășițele Ma„relui Domnitor Cuza.

„Osemintele vor fi așe„zate într'un sarcofag dom„nesc, vrednic de cinstirea „memoriei înfăptuitorului „Unirei Principatelor.

„S'a renunțat, la ideia „transferării osemintelor la „Iași, întrucât testamentul „Domnitorului Cuza prevede „categoric, să fie înmormân„tat la Ruginoasa.

„Transferarea osemintelor „la Iași ar fi o împietate „față de memoria și voința „Marelui Domnitor, precum „și o contrazicere a docu„mentelor istorice, in cari „s'a însemnat că Marele „Domnitor odihnește de veci „la Ruginoasa.

La această înformație, iată ce avem de răspuus:

Este o măsură, întru totul lăudabilă, desigur, de a se restaura biserica de la Ruginoasa care se așteaptă de mult.

Dar în ce privește transferarea rămășițelor lui Cuza-Vodă, ne grăbim a constata că motivele invocate, nu sunt valabile:

Testamentul lui Cuza-Vodă nu conține nici o dispoziție cu privire la locul înmormântărei sale, și în deosebi la Ruginoasa.

In această privință dăm cea mai categorică desmintire informației ziarului „Universul" *având testamentul în fața noastră.*

Cât despre argumentul cu **„contrazicerea documentelor istorice"**, *noi stim că istoria este o continuă înregistrare a faptelor.*

Documentele istorice, nu se contrazic — când înregistrează faptele, pe măsura ce se produc — ci se compleetează. Se vor complecta și aici.

Chestiunea așezărei definitive a mormântului Marelui Domn, făuritor al Unirei Principatelor, rămâne dar încă o problemă deschisă, față de motivele invocate.

Pe baza altor argumente dar — rămâne să se știe: **unde? La Ruginoasa — sau la Iași: orașul Unirei?**

P. S. In ziarul „Lumea", de Joi 19 Ianuarie 1928, în momentul de a pune ziarul nostru sub presă, a apărut un articol, cu titlul *„Ce e „cu transferarea osemintelor „Marelui Voevod Cuza, la „Iași."*

Acest articol reeditează eroarea Testământului lui Cuza-Voda — pe care noi o desmințim aici — dar tot odată adaugă următoarea observație, în legătură cu concluzia noastră întrebătoare:

„Aducerea osemintelor „domnitorului Cuza la Iași, „ar fi dat ocazia unui act „de pietate al nației față de „domnul, care a iubit atâta „pe țărani.

Această observație, se vede că stă în legătură cu „alte argumente". de care vorbeam.

Voiu reveni.

A. C. Cuza

D-l A. C. Cuza
a împlinit vârsta de 70 ani

In ziua de 24 Ianuarie, dl. Președinte suprem al L. A. N. C. a împlinit vârsta de 70 ani și a fost sărbătorit de membrii L. A. N. C. și de studențimea română.

Urăm iubitului nostru Președinte Suprem Viață lungă și sănătate, ca să-și vadă realizat idealul pentru care a luptat viața întreagă.

In numărul viitor aducem un raport detailat asupra acestui important act.

24 Ianuarie

Ziua unirii, pentru noi, cari înainte cu 10 ani, am gemut sub jugul străin, are o deosebită importanță. Este firesc, ca cel scăpat din sclăvie să se bucure mai mult de libertate, decât acela, care a trăit în ea. Unirea principatelor sub domnia măreață a lui Cuza Vodă, este un ideal care urmărit a adus întregirea neamului românesc în hotarele României de astăzi. Sărbătorim cu sfințenie și evlavie această zi simbolică și am fi poate prea fericiți, dacă această zi se va putea serba într'un apropiat viitor, de către TOȚI românii.

In fața sfinteniei acestei zi de sărbătoare ne deschidem sufletul ca fiecare să ne înțeleagă:

Am sărbătorit această sfântă zi cu fața veselă, DAR CU INIMA PLÂNGÂNDĂ: Un milion de frați ne privesc din țările vecine, cu lacrimi în ochi și ne întreabă, DA CE ATÂTA VESELIE LA NOI, CÂND LA EI ATÂTA JALE, ATÂTEA LĂCRIMI...

Sclavul nu înțălege bucuria, pentrucă nu are parte de ea și atunci când vede că fratele său liber se bucură și se veselește, el sărmanul rob se întristează și mai mult și în suflet i-se stinge și ultima rază de speranță.

Să ne dăm bine seama de durerea fraților nostri robiți. In fericirea noastră mare, am uitat de ei. Am uitat glasul conștinței și pe D-zeu.

In ziua unirii, ne reculegem și ne plecăm capul cu rușine în fața durerilor lor și le cerșim iertare, fiindcă nevrednicii noștri politiciani mereu ne agită la păcate.

Am pornit a ne sfâșia între noi, mai rău ca bestiile sălbatice, iar parasitii țării sug vlaga noastră, neconturbați de nimeni, încât am uitat de voi, copiii părinților noștri, lăsați în voia Domnului, sub călcâiul balcanic al analfabeților banditi din jurul nostru.

Am ascultat și am cetit toate ce s'au spus și scris asupra zilei de 24 Ian. și am căutat ca un nebun, să aflu UN UNIC CUVÂNT adresat vouă cu scopul de a vă înucraja în desnădejde și a vă îndrepta inimele spre Cerul, care conduce destinele neamului nostru. **In zădar, — nu am aflat — nimic**, ce ar corespunde timpului și adevărului. Singur „Curentul"aduce ceva sub iscălitura d-lui Radu Miloslav, anume: **„... atitudinea României față de fiii săi de sânge răspândiți în Balcani, nu poate fi niciodată suspendată de irendetism. Noi nu revendicăm teritorii în Balcani".**

Ce să zică frații noștri robiți la această MINCIUNĂ? Ea este părerea personală a d-lui Miloslav (care are milă față de slavi), poate chiar și părerea României „OFICIALE", DAR NICIODATĂ PĂREREA CELOR 15 MILIOANE DE ROMÂNI VII SAU A CELOR 800.000 MORTI PENTRU UNIRE. In numele acestora declarăm cele spuse de d-l Miloslav, de mofturi „DIPLOMATICE", mincinoase, precum mincinoasă este întreaga „diplomație", care NU ARE NICI O LEGĂTURĂ CU ADEVĂRATUL SUFLET AL POPORULUI NOSTRU. **Italia care nu are ce desrobi în Sârbia, aspiră la teritorii sârbești, iar noi, a căror frați de sânge au umplut toate pușcăriile statului vecin, să nu avem ce pretinde?!** De unde această minciună?

Aduceți-vă aminte de cuvintele reposatului I. I. C. Brătianu, rostite în 1922, la Timișoara, în care a spus categoric și precis, că chestia Banatului furat de sârbi, este o problemă deschisă, care trebue soluționată așa, cum au cerut-o adevărații români, în anul 1918.

Știm prea bine, că românii din statul vecin nu au școli, iar cei ½ milion din Timoc, nici măcar biserici românești. La fel și cei din Bulgaria, Grecia, Albania și Macedonia. Știm, că nenumeratele lupte date în Macedonia, formează dorința de libertate a românilor din ea, cari ajunși în desperare se folosesc de toate mijloacele posibile, în lupta lor.

Și atunci cu ce drept declară „diplomația", că România nu are ce revendica acolo! **CU CE DREPT SE DĂ SENTINȚA DE MOARTE ASUPRA UNUI MILION ȘI CEVA DE ROMÂNI ÎNCĂ NEDESROBIȚI? CEA MAI PERVERSĂ CRIMĂ!**

Cum își închipue un ministru de externe, care pleacă la Belgrad în misiune diplomatică, iar acolo petrece în bancheturi și ceremonii fără rost, și se întoarce cu o nouă decorație străină, — că prin asemenea fleacuri a adus un folos celora ce plâng în sclăvie?! Sau crede, că **NOI BĂNĂȚENII A CĂROR PĂMÂNT A FOST CIUNTIT, NE MULȚUMIM CU PROSTIILE LOR DIPLOMATICE?**

NU! NICI ODATĂ! NOI CEREM INTINDEREA GRANIȚELOR ROMÂNIEI ASUPRA TUTUROR TINUTURILOR LOCUITE DE ROMÂNI, pentrucă datori suntem a ne îngriji, ca și frații nostri să se bucure de raza binefăcătoare a soarelui libertății! Căci cine trăiește nu mai pentru sine și pentru burta sa, acela nu merită viața.

Diplomații nostri străini de sufletul românesc **NU ÎNȚĂLEG CE INSEAMNĂ A URÂ FIINDCĂ NU AU IUBIT NICIODATĂ, NIMIC IN VIAȚĂ. Cine nu gustă amarul, nu poate aprecia dulceața zahărului. Filozofia lor este minciuna exprimată cu un deosebit ceremonial, iar averea lor sufletească noi o numim de prostie.** Onoare excepțiunilor, dacă sunt!

CINE NU A PURTAT JUGUL, NU ÎNȚĂLEGE ROSTUL LIBERTĂȚII, IAR ACELA CARE NU SE INGRIJEȘTE DE SOARTEA FRATELUI SĂU, NICI CÂND NU SE POATE PRETINDE DE PATRIOT.

L. A. N. C. trimite aceste cuvinte fraților nostri robiți, spunându-le, că urmărim cu a-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

tenţie toate actele de desperare din lupta lor sfântă pentru limbă şi credinţă. Înţelegem rostul luptelor din Macedonia şi celelalte ţinuturi româneşti şi ne **ţinem de sfântă datorie, de a lupta ca ziua de 24 Ianuarie să fie serbată într'un viitor apropiat, de toţi fraţii nostri, IN HOTARELE = ROMÂNIEI MARI, TARA TUTUROR ROMÂNILOR!** Nu desperaţi„ Dumnezeu este cu noi. **A. Ţieranu.**

„Barbarismul cuziştilor" din Lemberg

Intr'o gazetă din străinătate cetim:

La Lemberg s'a produs eri un mare conflict între studenţii polonezi şi ucraineni.

Intre aceşti studenţi ai Universităţii din Lemberg sunt totdeauna certuri.

Eri după amiază studenţii polonezi au manifestat pe străzile Lembergului.

Inarmaţi cu bastoane ei au intrat în restaurante cerând fiecărei persoane să se legitimeze.

Evreii şi ucrainienii au fost bătuţi până la sânge.

Poliţia a arestat pe capii mişcării.

Aceasta manifestaţie antisemită a studenţimei poloneze este o urmare firească a conflictului dela Oradea.

Abea acuma se vede, ce crimă ordinară a comis vestitul profesor universitar dela Cluj, care a avut idiotia de a se ridica la tribuna Parlamentului, cu „Tora" distrusă în mână, ca să ultragieze neamul şi să batjocorească studenţimea, numai de dragul recompensei sunătoare a jidanilor sau spre a dovedi păturei inteligente, cu ce calibre intelectuale este înzestrată universitatea din Cluj. S'a făcut de râs în faţa ţării, care îi strigă: La boi! stimabile, *căci la Universitate nu eşti bun nici de portar.*

Ce scriu ziarele americane despre România

In urma articolului lui Mayer W. Weissal, în care a spus că „persecuţiile împotriva evreilor din România, reamintesc pe cele din Rusia ţaristă". Dl. Tilleston Wells, a publicat un răspuns în ziarele americane, în care opune o formală desmintire calomniilor debitate pe seama României, de către duşmanii acestei ţări.

D. Tilleston Wells spune că tot ce s'a publicat în o anumită presă le peste ocean, în chestia evreească, „este nedrept şi fals, de oarece în România se acordă un tratament foarte just minorităţilor. Evreii sunt foarte mulţumiţi în România şi nu se plâng de nimic".

Se aşeptau la revoluţie...

Ziarul „Near East" din 12 Ianuarie a. c., spune că situaţia în România este normală. „Aşa se şi explică desamăgirea îndignată a numeroşilor ziarişti americani, englezi, etc., care se adunaseră la Bucureşti acum vreo două-trei săptămâni, în vederea isbucnirei apropiate a revoluţiei, sau a altor evenimente, pe care le anunţase ca sigure, corespondentul ziarului „Daily Express".

„Indignarea acestor oameni a fost plină de haz, când au constatat o perfectă ordine şi linişte în România.

„Adevărul este că românii, cu toate unele greşeli ce fac, nu sunt partizanii violenţelor de niciun soi. Ei urmăresc, cu încetul, scopul lor.

Impotriva celor spuse mai sus, s'ar putea aminti recentele turburări de la Oradea. Dar poate că aci sunt mai multe motive de scuză, decât cele cunoscute. Afară de provocările directe ale elementului evreesc îndezirabil, a intervenint şi ostilitatea neîncetată a ungurilor".

Ce a declarat una din „victimele" dela Oradea

Reproducem textul publicat sub acest titlu, în „Universul", gazeta d-lui Ministru de Justiţiei Stelian Popescu:

Corespondentul special al ziarului „Hat Vaderland" a publicat un articol de impresiuni, sub titlul: „In Transilvania după turburări", împotriva românilor. Iată ce scrie despre Vaiszlovich, proprietarul hotelului „Park" din Oradea, acest corespondent:

„El detestă pe români: nu adăposteşte niciodată ofiţeri români, afară de ofiţerii de stat major. Locotenenţii şi căpitanii nu obţin camere în hotelul său. **Nu voeşte — spune dânsul — să i se murdărească hotelul...**"

Iată CINE SUNT ADEVĂRAŢII PROVOCATORI DELA ORADEA.

Va să zică, ziarul d-lui Ministru de Justiţia, **constată, că studenţii români au fost provocaţi la Oradea.** Atunci se pune întrebarea, oare nu ar fi o datorie a d-lui Ministru de Justiţie, ca să intervină personal, ca studenţii condamnaţi la puşcărie să fie imediat eliberaţi, fiindcă omul care răspunde la o provocare nu este el vinovatul, ci acela, care'l provoacă. Pe semne, guvernul liberal a luat o nouă orientare politică, care s'ar putea exprima astfel: **studenţii la puşcărie şi ministri la carte!**

Aprobăm cea din urmă, dar prima nu!

D-lui Ministru de Industrie şi Comerţ

La Camera de Industrie şi Comert din Timişoara, funcţionează ca secretar francmasonul jidan Lendvay. Intrebăm: oare dl. Ministru nu crede, că ar fi în interesul elementului românesc, ca acest francmason, din loja „Losonczy", filiala „Marei Loje Simbolice", din Budapesta, să fie înlocuit cu un profesor sau cu directorul Şcoalei superioare de comerţ din Timişoara? Aceşti ar fi chemaţi să înlocuiască prin competinţa lor şi figura simbolică a d-lui preşedinte Ion Oprea, fost preot. Iar în cazul, că ei nu ar corespunde pentru asemenea funcţiuni, cerem, ca să fie destituiţi şi din catedrele lor de profesori, fiindcă nici aici nu corespund! Sau una sau alta. Dar cu Lendvay nu se mai poate, fiindcă prin menţinerea lui în post elementul românesc din întreaga ţară se simte jignit în sentimentul său de demnitate naţională.

Federaţiunea Societăţilor de Sport din România
Comitetul Regional „Banat".

INVITARE.

Cu onoare Vă invităm să binevoiţi a lua parte la adunarea regională ordinară ce se va ţine în ziua de Duminică 26 Februarie 1928 ora 9 a. m. în sala de şedinţă a Primăriei Municipiului Timişoara cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării de către preşedinte;
2. Apelul de prezenţă;
3. Raportul secretarului regional asupra activităţii Comitetului;
4. Raportul censorilor delegaţi asupra ultimei gestiuni financiare.;
5. Aprobarea numitelor rapoarte, descărcarea Comitetului şi Comisiunii financiare;
6. Alegerea celor 2 membri din comitet traşi la sorţi, Comisiei Financiare, de judecată şi preşedinţilor Subcomisiunilor;
7. Alegerea censorilor;
8. Discuţia şi aprobarea proiectului de buget;
9. Propuneri;
10. Interpelări.

Timişoara, la 14 Ian. 1928.

Preşedinte: *Ing. I. Victor Vlad*
Secretar Reg.: *V. Nicolaeviciu*

Economice

Femeia şi apicultura

Toate ocupaţiunile şi sporturile — cari se credea a fi numai ale bărbaţlor — le-au cucerit şi femeile. Aceasta dovedeşte că sufletul şi spiritul nu au sex.

Ţăranca mânuie şi plug şi sapă şi furcă şi nu există mişcare şi activitate ca să se poate zice că femeia nu o poate face.

Albinăritul este o ocupaţie plăcută şi distractivă. Dacă munca uşoară te distrează, atunci albinăritul pentru femeie este recomandabil. In Japonia femeile fac această muncă. In mănăstirile de maici dela noi sunt stupării moderne. Şi ce elegantă e o apicultoare, cu pălăria mare, cu voal şi cu mănuşi, de cari se poate dispensa, dacă e stăpână pe sine şi pe albine, căci ele nu atacă pe cei ce le iubesc, ci numai pe hoţi, chiar când sunt de-ale lor.

Mă întreb: doamnelor şi domnişoarelor învăţătoare şi institutoare nu v-ar folosi un stupdoi? Mai ales acolo, unde, dacă munca nu te mângâie şi nu te distrează, profesoratul e o suferinţă?

Ţăranca deşteaptă şi inimoasă n-ar imita numai croiala rochei cucoanelor din jurul ei, ci şi stupii. Cu atât mai mult, că este atâta nevoie de miere, mierea fiind şi o hrană în zilele de post, dând un oţet natural şi o băutură plăcută la zile mare, care între ţăranii din străinătate e foarte apreciată. Cu bolovanul de ciară, strâns pe nebăgate de seamă, atâtea nevoi se pot împlini dela târg, pentru iarna care vine atât de aspră. Vinde ţăranca, ouă, pui, lapte, dar dă de mâncare; albina nu cere de mâncare, ca dăruieşte, numai s'o iubeşti.

Societatea centrală de apicultură (Str. Barbu Delavrancea 25, Bucureşti, este hotărită să ajute pe toate femeile cari vor să înveţe apicultura. In intenţiunea ei este şi creiarea unei stupini model, unde femele şi fetele, în serii de câte 10—15—20 zile, să poată deprinde apicultura.

Ingrijiţi pomii roditori

Fiecare plugar, pomicultor, grădinar ştie din practică ce pagube însemnate pot aduce paraziţii animali sau vegetali, cari atacă pomii roditori.

Primăvara, odată cu trezirea vegetaţiei, prin livezi apar o sumedenie de insecte, printre cari o mulţime sunt duşmani ai pomilor roditori. Aceştia, cu lăcomie mare se năpustesc asupra pomilor şi nu e parte din pom pe care să nu o vatăme unul sau altul dintre ei. Ei rod rădăcinile (lavrele de cărăbuş), fac canale pe sub scoarţă şi prin lemnul pomului, strică mugurii şi florile, găuresc fructele (lavra Carpocapsei) şi distrug frunzele (omizile).

Pagubele ce aduc insectele vătămătoare sunt foarte mari; atacul lor micşorează recolta pe câtiva ani dearândul, slăbeşte pomul, scurtându-i astfel şi viaţa.

In afară de insectele vătămătoare, pomii mai suferă şi de boli provocate de paraziţii vegetali' ciuperci, muşchi, şi lichenii cari se aşează pe orice parte a pomului şi, într'un fel sau altul opresc circulaţia sevei (mustului). Ciupercile atacă şi frunzele pomului, provocând apariţia unor pete colorate. De cele mai multe ori, odată cu îmbolnăvirea frunzelor se infectează şi fructele. Oricine cunoaşte petele negre — răpănoase de pe fructele de măr şi păr. cunoscute în popor sub numele de „răie" şi pe care le pun pe seama „Ploilor rele", dar cari în realitate sunt provocate de o ciupercă (Phusicladium).

Dacă frunzele şi fructele sunt prea atacate, ele pot să cadă chiar în timpul verei. Bolile frunzelor împiedicând hrănirea regulată a pomului opreşte creşterea lemnului, opreşte formarea muguirlor de rod pentru anul viitor, micşorând deci recoltele viitoare.

Pentru a preîntâmpina pagubele cauzate de aceşti duşmani plugarul este dator a veni în ajutorul pomului, dându-i îngrijirile necesare şi la nevoie tratându-le cu doctoriile recomandate de ştiinţa agricolă.

Aşa, toamna, după recoltatul fructelor, este bine să adunăm frunzele şi fructele bolnave să le ardem. Dacă le lăsăm pe loc primăvara semintele ciupercilor parazitare (sporii) se vor răspândi din nou şi vor infecta fructele şi frunzele.

Tot toamna trebuie să curăţim tulpinele şi ramurile pomilor de scoarţa veche şi moartă, căci sub dânsa diferiţi duşmani ai pomului îşi găsesc adăpost pentru iarna. Scoarţa veche se curăţă uşor cu un cuţit de lemn mai ales pe timpul umed. Se va lua seama să nu se răneasca scoarţa verde (vie). Toate resturile de scarţă moartă trebuesc arse.

Tulpinele şi ramurile (curăţate de scarţa veche) trebuiesc stropite cu lapte de var. Efectul varului e foarte mare; el omoară toate larvele şi ou(le de insecte ce au mai rămas printre crăpă-

Alexandru Cuza, Alecu Forăscu şi Ion Roată

Intre ţăranii fruntaşi cari au luat parte împreună cu boierii, cu episcopii şi cu mitropolitul ţării la „Divanul ad-hoc" din Moldova în 1857, era şi moş Ion Roată, om cinstit şi cuviincios, cum sunt mai toţi ţăranii români de pretutindeni. Numai atâta, că moş Ion Roată, după câte văzuse şi după câte păţise el înviaţa sa, nu prea punea temei pe vorbele boereşti şi avea gâdilici la limbă; adică spunea omului verde în ochi, fie cine-a fi, când îl scormonea ceva la inimă. Aşa e ţăranul: nu prea ştie multe. Şi moş Ion Roată, fiind ţăran, cum v'am spus, deşi se învrednicise a fi acum printre boieri, nu avea ascunzător în sufletul său,

In „Divanul ad-hoc" din Moldova, erau boeri de toată mâna; şi mai mari şi mai mici, şi mai bătrâni şi mai tineri; şi mai învăţaţi şi mai neînvăţaţi, cum îi apucase timpul. Intre aceştia din urmă erau de-alde bătrânul Alecu Forăscu, poreclit şi Tolo-de-al-de aceştia care ţiindu-se de obiceiurile strămoşeşti, în toate sărbătorile ascultau cu evlaloiu, Grigore Cuza şi alţi câţiva vie slujba bisericească dela început până la sfârşit, cântând şi citind la strană deavalma cu dascălii şi preoţii bisericii, iar la zile mari, ca să le ticnească veselia, împărţeau bucăţica de pâine cu orfanii, cu văduvele şi cu alţi nevoiaşi, cum apucase din părinţi. Atâta-i ajungea capul, atâta făceau şi ei pe vremea lor, Dumnezeu să-i ierte şi să-i odihnească, unde-or fi acolo, că bune inimi aveau.

Dar să ne întoarcem iar la „Divanul ad-hoc". Aici ca în toate adunările de felul acestora se făcea vorbă multă; şi era lucru firesc să se facă, fiind în luptă timpul de faţă cu cel trecut, pentru cea mai dreaptă cauză a neamului românesc. Unirea, sfânta Unire!

Boerii cei mai tineri, crescuţi de mici în străinătate numai cu franţuzească şi nemţească, erau cârtitori asupra trecutului şi cei mai guralivi totodată. Vorba, portul şi apucăturile bătrâneşti nu le mai venea la socoteală. Şi din această pricină, uniia, în aprinderea lor, numeau pe cei bătrâni: „rugini învechite, isilicari, strigoi" şi câte le mai venea în minte, după cum le era şi creşterea; dă, învăţaţi nu-s?...

Nu-i vorba, că şi nătângia unor bătrâni era mare. Uneori, când se mâniau, dădeau şi ei tinerior câte un ibrişim pe la nas, numindu-i: bonjurişti, duelgii, pantalonari, oameni sminţiţi la minte şi ciocoi înfumuraţi, lepădaţi de lege, stricători de limbă şi de obiceiuri". In aşa împoncişare de idei se aflau boierii bătrâni cu tineretul din „Divanul ad-hoc" al Moldovei; cu toate că şi unii şi alţii erau pentru „Unire" cu tocmeală, iar tinerii „Unire" fără socoteală, cum s'a şi făcut.

Toate ca toatele, dar mare luptă aveau unii dintre boerii tineri cu cuconul Alecu Forăscu, care, unadouă, îi tocănea, mustrându-i:

Ba, că „nu vorbesc drept românește, cum vorbeau părinţii lor, ci au corchezit graiul strămoşesc, de nu-i mai înţelege nimene"; ba că „umblaţi cu şurubele să ne trageţi butucul"; ba că „face omul cu cineva o tovărăşie cât de mică şi tot urmează învoială între părţi, iar nu aşa cu ochii închişi" — căci „dacă n'ai carte, n'ai parte, scurtă socoteală"; ba că „de când cu străinătatea, v'aţi înstrăinat şi legea şi limba şi inima şi chiar dragostea sătenilor: şi după nepăsarea şi risipa ce o facem zvârlind banul pe lucruri de nimica, puţin mai avem de înstrăinat, şi nu-i departe vremea aceea, pe cât văd eu. Intrebaţi pe bieţii nemernici de săteni, să spue ei, dacă mai cunosc cine le e stăpân. Au rămas ca nişte câini ai nimănui, sărmanii oameni! Cine se scoală mai de dimineaţă, acela e mai mare în sat la ei, de-i horopseşte şi-i ţuhăeşte mai rău decât pe vite! Ciocoismul şi străinii să trăiască, şi las pe dânşii că ne scot ei la covrigi"; ba că „vai de ţară care ajunge s'o pue copiii la cale"; ba că „vorba multă, sărăcia omului"; şi, dacă li-i treaba de aşa, facă ei ce-or şti, că el mai bine se duce acasă, căi-i ploua caii în spate şi-i stau vitele cu dinţii în stele, din pricina slugilor, căror puţin le pasă de munca stăpânului". Şi câte şi mai câte năvrăvănii de-alde aceste... Las pe bătrâni să te descânte şi să te judece ei în legea lor, că nu mai trebue alt popă...

Şi iaca aşa cu de-alde cuconul Forăscu.

Acum vine alta la rând:

Intr'una din zile cum vorbea frumos un boer dintre cei tineri iacă şi moş Ion Roată sare cu gura:

— Aveţi bunătate de vorbiţi mai moldoveneşte, cucoane, să ne dumirim şi noi; căci eu unul drept să vă spun, că nu pricep nimic, păcatele mele!

Un oarecare boer întâmpină atunci pe moş Ion Roată, zicându-i cu glas poruncitor şi răstăcios:

— Da ce nevoie mare este să înţelegi tu, mojicule! Tacă-ţi leoarba, dac'ai vinit aici; c'apoi întoarce-ne-vom acasă, şi helbet nu ţi-a lua nime din spate, ştiu eu... Auzi,, obrăznicie! Tu.... cu optzeci de mii de fălci de moşie şi el un ghiorlan c'o

turi; distruge muşchii şi ciupercile parazite. Stropirea tuturor ramurilor cu alpte de var, le curăţă de licheni, scoarţa lor devenind lucie, netedă, sănătoasă. Varul împiedică desmugurirea şi înflorirea timpurei, micşorând pagubele aduse de brumele de primăvară şi apără mugurii de insectele ce îi strică înainte de înflorire.

In timpul iernei şi primăvară de timpuriu scoarţa pomilor îngheaţă şi apoi se desghiaţă repede pentru a îngheţa din nou din care cauză capătă crăpături şi pete de degerături, în cari cad seminţe de ciuperci, dând naştere la boli. Pomii stropiţi cu lapte de var sunt apăraţi de îngheţ, căci culoarea albă a varului atrage razele soarelui.

Teodor Bordeianu.
Inginer agronom

INFORMAŢIUNI

Rugăm pe onoraţii nostri abonenţi să binevoiască a achită abonamentul pe anul trecut şi măcar numai o parte pe anul curent. Se consideră de abonaţi toţi aceia, cari nu am refuzat gazeta.

Calendare de părete colorate se pot comanda la redacţia noastră cu 3 lei exemplarul.

Numire. Dl. Ing. Petru Manciu a fost numit în postul de subşef la Serviciul de Poduri şi Şosele al Judeţului Timiş-Torontal. Mulţumim lui Dzeu, că am văzut întrând în funcţie la acest serviciu, încă un român, unde de acuma, cu dl. Manciu, avem total 2 (doi) români. Sperăm, că cu sistemul acesta de românizare, vom ajunge peste 200 ani, să vedem romanizat şi acest serviciu.

Adunarea parochială a credincioşilor ort. români din Timişoara-Cetate, fiindcă Duminecă trecută nu s'a putut ţine din lipsa membrilor prezenţi în număr reguament, s'a convocat din nou pe Duminică, 29 Ianuarie a. c., ora 11.30 a. m., tot la şcoala primară din strada General Grigorescu Nr. 1 (Cetate). Onoraţii membrii sunt rugaţi a da mai multă atenţie chestiilor noastre bisericeşti. **Dr. P. Tiucra,** prot.

Convocare. La adunarea generală anuală ordinară a Clubului Sportiv „Banatul“ ce se va ţine în ziua de 5 Februarie 1928, la orele 10 a. m. în sala de şedinţe a Consiliului Comunal din loc, cu următoarea ordine de zi: 1. Descărcarea vechiului Comitet de conducere. 2. Alegerea noului Comitet de conducere. 3. Diverse propuneri. Timişoara, la 18 Ianuarie 1928. **Dr. I. Belu** m. p., preşedinte. **Doşlea,** m. p., secr. gen.

Reîntors din Rusia după 14 ani. Acum două săptămâni s'a reîntors, în comuna Anina venind din Rusia, Ferdinand Szenderszky, fost stegar într'un regiment de artilerie, care a căzut acum 14 ani prizonier la rusi.

Sanatorul Bănăţean. Din partea acţionarilor „Sanatorului Bănăţean“ primim o plangere, în care se zice, că acţionarii acestui sanatoriu, nu au primit nici un ban dividendă de câţiva ani. Nici nu ştiu, când şi unde se ţin adunările generale. Miraţi ne întreabă, că ce se face cu banii lor, când ştiut este, că fiecare bonav îngrijit la acest sanator, plăteşte, câte 1000 lei pe zi! Cum se poate, că nu are venit? Sfătuim pe aceşti domni, să se adreseze Parchetului pentru lămuriri. Noi ştim numai una: doctorul Diel, cel care uită tamponul în burta doamnelor, îşi cam prea face multă **reclamă** cu sanatorul sau, prin gazetele jidovești şi jidovite din Timişoara. Dar aceasta reclamă nu în spirit comercial, spre folosul acţionarilor, ci din interes personal, **ca gazetele amintite să nu scrie nimica de tamponul din burtă etc.** Deci, banii, ce urmau să între sub forma de dividende în punga acţionarilor, au trecut în punga gazetarior jidani, prin admirabila direcţie a Dr-ului **Diel, cu tamponul.** Atragem atenţia acţionarilor, ca la Adunarea Generală a „Sanatorului Bănăţean“ să interpeleze pe Dr. Diel, ce sume a plătit în anul 1927, pentru reclama prin presă. Atunci vor înţălege domnii acţionari, pentru ce nu se dau dividende acţionarilor! **DIVIDENDA PLĂTEŞTE TAMPONUL!** Ar fi timpul, că şi d-lui Diel să i-se aplice odată „tamponul“, aşa cum îl merită.

Balul P. T. T. din Lugoj, ţinut în seara zilei de 14 l. c. a avut splendit succes moral şi material. Meritul succesului este al d-lui Sedan, dirigentele poştei.

Ciuma în India. In India bântul cea mai grozavă boală: ciuma. Zilnic mor sute de persoane de ciumă. S'au luat măsuri serioase şi severe pentru a împiedeca importarea ei în Europa.

Din viaţa satelor noastre

Buzad. Ni se comunică, că plugarul Vasilie Nedin, îmbolnăvindu-se, a fost dus la Sanatorul Bănăţean al D-rului Diel, unde a fost operat, aici i s'a spus ,că trebue operat la burta. Nefericitul s'a supus la operaţie, a venit acasă şi acuma după 1 şi jum. lună, tot îi mai curge puroiu din rană şi omul nu poate lucra.

In Dec. 1927 s'a îmbolnăvit şi soţia sa, care a fost dusă tot la Sanatorul Bănăţean, unde i s'a făcut o operaţie mare. **Femeea a venit acasă şi A MURIT.**

S'a îmbolnăvit şi Vasile Bogdan, fecior de 21 ani, care a fost operat tot la Sanatorul Bănăţean, de unde a venit acasă, unde acuma zace pe patul de moarte.

Săteni ne întreabă, că ce fel de operatori funcţionează la Sanatorul Bănăţean al d-lui Dr. Diel?

Rugăm onoratul Parchet al Tribunalului, ca să anexeze şi datele de mai sus la voluminosul dosar al D-rului Diel.

Bacova. In ziua de 20 l. c., barbierul Iacob Frantz, după ce terminase prânzul s'a suit în podul casei sale. Femeia sa, văzând, că nici după un ceas de vreme, nu i-se întoarce soţul, s'a suit după dânsul, ca să vadă ce face. L'a aflat spânzurat pe funia ce servea la uscatul rufelor. Ingrozită a strigat după ajutor. Vecinii alarmaţi au deslegat pe nefericitul barbier, dar toate încercările lor de a'l aduce la viaţă, au fost zădarnice. Faptul a produs o mare nelinişte în mijlocul populaţie, fiindcă sinucigaşul purta în sine un mare mister, care prin moartea sa, a rămas pe vecie nedeslegat. Anume: în vara anului 1925, pe când nevasta sa nu era acasă, barbierul a fost aflat cu capul împuşcat, într'un lac de sânge în mijlocul curţii. Transportat la Sanatorul Bega, unde săptămâni dearândul se lupta cu moartea, graţie d-lui Dr. Cândea, a scăpat cu viaţa, ba s'a şi vindecat. Intrebat asupra atentatului Frantz răspundea mereu: nu ştiu, nu-mi aduc aminte! Prin sinuciderea sa, el duce în mormânt şi cheia acestui mister.

Duboz. Cu o întârziere de câteva săptămâni, abea astăzi primim o epistolă dela inimosul nostru frate Bosioc Giuca, care se termină cu următoarele cuvinte: „Urez sărbători fericite întru mulţi ani mărelui român şi Apostol al neamului românesc, d-lui profesor A. C. Cuza, preşedintele suprem al L. A. N. C. şi prea mult iubitului şi înţăleptului nostru preşedinte regional A. Ţieranu, precum şi tuturor românilor, cari luptă pentru cauza sfântă şi interesele mari ale Neamului Românesc“. Publicăm aceste rânduri, pentru a dovedi celor ce ne consideră de „morţi“, că L. A. N. C. există de fapt, ca nu legământ sfânt între membrii ei. Acest legământ sfânt şi vecinic nu se poate deslega prin lătratul duşmanului demagog, ci din potrivă, el se întăreşte tot mai mult, tot mai puternic. In zădar au încercat unii să ne desbine, căci nu le-a reuşit. Am pierdut şi noi ceva, anume: pe cei slabi la suflet şi elementele de cari nu am avut nevoie. Atât. Şi pentru aceasta pierdere suntem recunoscători faţă de cei, ce ni i-au luat. Ce a rămas, este hotărât, cinstit şi neclintit. Aceşia ne trebuesc. Pe aceştia zidim speranţa noastră pentru viitorul apropiat, când România va fi a românilor. Iar sutele de scrisori, la fel cu aceea a fratelui Giuca, ne dau dovada, că sămânţa naţionalismului nostru patriotic, a căzut pe un pământ sănătos, unde a încolţit şi a înflarît, iar acuma se produc fructele dătătoare de viaţă pentru scumpa noastră Ţară şi Tron. Răbdaţi puţin, cum rabdă ţăranul, când se coace grâul, şi a voastră va fi recolta. Speranţa noastră este în Dumnezeu şi în virtutea neamului din care ne-am născut. Cu Dzeu înainte!

Comlos. Plugarii Damian Colorescu şi Gheorghe Păcurariu a făcut denunţ la Parchet contra lui, Iohann Schmidt, din Gottlob, cărui i-au vândut 28 porci graşi, în valoare de 170.000 lei şi 9 purci cu 31.000 lei. Comerciantul din Gottlob a exportat porcii la Praga şi a încasat sumele fără să plătească celora dela cari i-a cumpărat. La export s'a folosit de biletele unor porci ce s'au prăpădit în urma epidemiilor.

Hodoş. La data exproprierei s'au format loturi de 4 jug. pentru toţi oamenii cari nu dipuneau de pământ. Mai mulţi îndreptăţiţi ca ţigani şi alţi oameni nestabili s'au dus din comună, iar loturile lor au rămas ca pământ disponibil al statului. O bună parte din acest pământ însa a ramas în folosinţa delegatului Florea Stângaci care a funcţionat în aceasta funcţiune încă din anul 1923. Delegatul susnumit — care funcţionează singur în aceasta funcţiune cu toate că legea prevede ca să fie doi — deşi nu este îndreptăţit la pământ, prin urmare nici nu ar avea dreptul să fie delegat; cu toate aceste cele mai bune locuri din pământul expropriat şi le-a oprit lui şi le foloseşte pe seama sa. Nu este destul ca delegatul de mai sus să-şi fie oprit atâta pământ cât să poată lucra el singur, ci din pământul statului a început a da şi în parte ex. văduvei Gheorghia Arsa. Deci rugăm forurile competente a da ordine ca să se facă o anchetă serioasă în acest caz, spre a întra în cele legale.

Ghilad. Paul Mogyari în etate de 72 ani din comuna Ghilad, fiind suferind de o boală incurabilă, s'a spânzurat.

Ceatad. Martin Iacob din Ceatad a adus la cunoştinţa autorităţilor, că necunoscuţi i-au spart hambarul de unde au furat o cantitate mare de porumb.

Blumenthal. A fost găsit spânzurat în podul casei Ion Soia, de 52 ani, din Blumenthal. Numitul suferea de o boală incurabilă.

Gătaia. Abonaţii nostri, cari primesc gazeta prin posta Gătaia se plâng, că gazeta le vine cu 3—4 zile întârzlare sau chiar deloc. Având în vedere, că dela noi se trimite regulat, atragem atenţia oficiului poştal din Gătaia, ca să-şi facă datoria în mod cinstit, căci în caz contrar vom întreprinde paşii necesari pentru a-i obliga la cele legale.

AVIZ. Adunarea generală a „Crucii Roşii“ Filiala Timişoara convocată pe 22 Ianuarie 1928 neintrunind numărul membrilor ceruţi de regulament pentru a aduce hotărâre valide, s'a amânat pe ziua de Luni, 30 Ianuarie 1928, ora 4 d. m. în sala de şedinţă a Primăriei. On. membrii sunt invitaţi a da mai multă atenţie „Crucii Roşii“ şi a lua parte la aceasta adunare generală.

Comitetul.

Preţurile din Haţeg. In acord cu primăria oraşului măcelarii au stabilit următoarele preţuri pentru articolele de măcelărie. Kg. carne de vită 26 lei; kg. carne de viţel de lapte 30 lei; kg. carne de porc 40 lei; kg. slănină proaspătă 52 lei; kg. osânză (grăsime) 56 lei; kg. untură topită 70 lei; kg. slănină afumată 64 lei. Foarte scumpe sunt ouăle, perechea 10 lei. Aşa scumpa nau fost nici odată.

---

petec de pământ, şi uite ce gură face alăturea cu mine!...

Moş Ion Roată, simţindu-se lovit până în suflet, răspunde atunci cu glas plângător:

— Dar bine, cucoane, dacă nu v'a fost cu plăcere să pricepem şi noi câte ceva din cele ce spuneţi dumneavoastră, de ce ne-aţi mai adus aici, să vă bateţi joc de noi? Ei, cucoane, cucoane! Puternic eşti, megieş îmi eşti, ca răzeş ce mă găsesc, şi ştiu bine că n'are să-mi fie moale când m'oiu întoarce acasă, unde mă aşteaptă nevoile. Dar să nu vă fie cu supărare, ia, palmele aceste ţărăneşti ale noastre, străpunse de pălămidă şi pline de bătături, cum le vedeţi, vă ţin pe dumneavoastră de atâta amar de vreme, şi vă fac de huzuriţi de bine.... Noi, vite de muncă, vă suntem dragi ca sarea în ochi... Din mojici, din ghiorlani, şi din dobitoci nu ne mai scoateţi! Dumnezeu să ne ierte, şi să ne iertaţi şi dumneavoastră, cucoane, dar cu adevărat, aşa este; v'aţi deprins a lua focul totdeauna cu mâinile noastre cele mojiceşti... şi tot noi cei horopsiţi!

— Sfânt să-ţi fie rostul, moş Ioane, că ai vorbit din durere, răspunse atunci cuconul Alecu Forăscu; şi sunt fericit că stai alăturea cu mine. Decât un bonjurist c'o mână de învăţătură, mai bine un ţăran cu un car de minte.

La aceste vorbe, mulţi dintre boeri s'au simţit atinşi: cel cu pricină.... a rămas ca opărit. Iar colonelul Alexandru Cuza a dat mâna prietenește cu moş Ion Roată.

In sfârşit după multe desbateri furtunoase urmate în „Divanul ad-hoc“ s'a încuviinţat „Unirea“ şi apoi deputaţii s'au întors fiecare pe la vetrele lor.

*

Peste câţiva ani după aceasta, trecând Cuza-Vodă spre Bucureşti, a poposit la Adjud, unde l-a întâmpinat o mulţime de lume, ca pe un domnitor.

Printre lumea ce se înghesuia, cu treabă, fără treabă, iaca se zăreşte o hârtie fâlfâind pe deasupra capetelor mulţimii, în vârful unei prăjini. Cuza-Vodă înţelegând că trebue să fie vreun suflet necăjit, face semn să-i se deschidă calea. Şi, când, colo, un ţăran bătrân cade în genunchi dinaintea Domnitorului, sărutându-i mâna, cu lacrimile în ochi, şi dându-i o hârtie scrisă pe toate feţele.

— He, he! moş Ion Roată, prietenul şi tovarăşul meu cel vechiu din „Divanul ad-hoc“, lucru negândit! Ridică-te, moş Ioane, şi spune-mi fără sfială, ce durere ai? Ţi-a făcut cineva vreun neajuns?

Moş Ion Roată văzând că după atâţia ani de zile nu l'a uitat colonelul Alexandru Cuza, şi că l'a primit cu atâta bunătate, a început a plânge cu hohot şi a-l ruga să-i citească hârtia.

Vodă, fiind gata de plecare, şi văzând că hârtia lui Moş Roată cuprinde multă pologhie, zise-cu blândeţă:

— Spune, moş Ioane din gură, ce ai de spus, că mai bine am să înţeleg.

Atunci moş Roată viindu-şi în sine începe a se jălui cum urmează:

— Luminarea Voastră,

De când cu păcatul cela de „Ad-hoc“, n'am mai avut zi bună cu megieşul meu cel puternic, stăpânul unei moşii foarte mari, pe care-l cunoşti Măria-Ta. N'am gândit, nenorocitul de mine, că un boier aşa de mare putred de bogat şi cu învăţătură, să-şi puie mintea cu unul ca mine, de nişte vorbe nesocotite ce le-am zis şi eu atunci, într'un necaz. Numai Dumnezeu să-i dee sănătate şi bine, dar amarnic m'a lovit în avere şi în cinste! Crede Măria-Ta, că nici eu n'am fost aşa de sec, între cei de-o seamă cu mine. Dar de cum am ajuns acasă, goană şi prigoană pe capul meu, din partea boierului, în tot felul:

Intâi şi 'ntâi, a pus înadins pe feciorii boiereşti să-mi caute pricină, şi să aducă la sapă de lemn. Şi aceştia, ca oameni fără judecată şi pizmaşi, făceau toate chipurile sataniceşti, sau ei deadreptul, sau prin alţii, cum să deie vitişoarele mele măcar de un pas pe moşia boierească; şapoi sub cuvânt că au făcut stricăciune, să mi le poată ucide fără nici o cruţare! Şi astăzi împuşcă-i porcii; mâne vacile şi boii; poimâne caişorii; în altă zi ie-i oile dinapoi cu grămada şi du-le la curte; îţi poţi închipui, Măria-Ta, ce urgie grozavă era pe capul meu!

Văzând eu dela o vreme că nu mai încetează cu jafurile mi-am luat inima'n dinţi; şi m'am dus la boieriu să mă jăluesc. Şi boierul în loc de un cuvânt bun, m'a scuipat drept în obraz, de faţă cu slugile sale şi cu alţi oameni ce se aflau atunci la curte, în cât am crezut că a căzut cerul pe mine, de ruşine! Ba încă m'a şi ameninţat, că altădată, de mi-a mai călca piciorul în ograda boierească, are să porunceaască să mă întindă la scară şi să mă bată cu biciul! Şi cu rânduiala asta, Măria-Ta, în câţiva ani de zile m'au calicit cu desăvârşire, şi mi-a ridicat şi cinstea care, pentru mine, a fost cel mai scump lucru!

Cuza-Vodă a stat neclintit, şi s'a uitat ţintă la moş Ion Roată, cât a vorbit el. Şi când a isprăvit vorba, Vodă i-a pus două făşicuri de napoleoni în mână, zicându-i cu bunătate:

— Tine, moş Ioane, acest mic dar de la mine, şi întâmpină-ţi nevoia, de azi pe mâne, cum te-a lumina Cel de Sus. Iar pe boier, lasă-l în judecata lui Dumnezeu, căci „El nu bate cu ciomagul“.

Lui moş Ion Roată i se umplu din nou ochii de lacrimi, şi sărutând mâna lui Vodă, ca semn de mulţămire, zise oftând:

— Dar cu ruşinea, ce mi-a făcut, cum rămâne, Măria-Ta?

— Cu ruşinea iaca aşa rămâne, moş Ioane, zise Cuza-Vodă, sărutându-l şi pe obraz şi pe altul, în faţa mulţimei adunate acolo. Du-te şi spune sătenilor dumitale, moş Ioane, că pe unde te-a scuipat boierul, te-a sărutat Domnitorul ţării şi ţi-a şters ruşinea....

Iaşi, 1882, Noembrie 13.

Ion Creangă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Din viața satelor noastre

Hațeg. Vânătorii noștri au încheiat stagiunea de vânătoare cu un frumos rezultat. S'au vânat în pădurile Hațegului la 200 iepuri și 30 vulpi. Frigul și zăpada au fost foarte prielnice vânătorilor. Lupii, deși au fost foarte mulți, au întrat până la primul stâlp cu lumină electrică în orașul nostru dar n'au putut fi vânați. E interesant că la nici o goană, deși au fost multe și cuprinzând teritorii vaste, nu au fost văzuți lupi.

Hodoni. Necunoscuți au pătruns în casa săteanului I. Kindler de unde au făcut 15.000 lei în bani și alte obiecte din casă. Jandarmeria anchetează.

Belinț. Corespondentul nostru ne vestește, că Luni în 22 Ian. seara s'a oprit la birtul lui Koch de acolo, o trăsură ce avea ca muzafiri pe un învățător tânăr și pe un țăran din un sat apropiat. Cocișul părea a fi un neamț din Ghizella. Din vorbele lor am dedus, că învățătorul voia să călătorească cu trenul spre Timișoara, dar voia să bea mai întâiu un aldomaș. Trenul însă, nu voia să știe de dorința învățătorul, căci zăbovind aci în birt, resp. în odăița birtașului, când să plece, auziră trenul întrând în stație. „Baș asta am așteptat-o" grăi învățătorul „hai să mai bem". Abia atunci observasem, că înv. e beat tun și abia să ține pe picioare. Țăranul borborosea: „că bine zici, hai" și întrară cu toții în birt. — A doua zi aflai, că au zbierat prostește și au vărsat păharele cu vin pe măsaiul birtașului. Bietul birtaș, nu știa, cum să se scape de ei. Iar eu ziceam: bietul învățător păcat că e așa tânăr și răpit de patrima beției. Indreptații!

Ghiroc. Direcțiunea „Casei Scoalelor" a acordat un premiu de 1500 lei d-lui Inv. Mihai Bocșa, pentru organizarea de coruri școlare cu elevii școalei primare din Ghiroc. De prezent dl. învățător se ocupă cu organizarea unei fanfare țărănești. Pentru neobosita sa muncă depusă în folosul culturei naționale și al țăranilor din Ghiroc, îi aducem și noi pe aceasta cale, mulțumirile noastre cele mai sincere. Bunul Dzeu să-l țină întru mulți ani și să ne mai dea oameni harnici, ca dl. Bocșa.

Cruceni. Organele siguranței au deținut la graniță pe individul Nicolae Dimitrievici, care nu de mult a dispărut din Timișoara, cu suma de 1.110.000 lei ce a defraudat-o dela o întreprindere de petrol. A hoinărit prin Ungaria unde a fost arestat în mai multe rânduri, apoi trimis peste graniță. Siguranța l'a înaintat Parchetului din Timișoara.

Hațeg. Acum 4 luni s'a înființat un cor românesc sub prezidența d-lui Dr. Toma Vosinca, notar public și sub conducerea neobositului profesor de muzică, dl. Mihai Munteanu ,care după mai mulți ani de studii la Paris și Milano, a venit la Hațeg pentru a se pune în serviciu culturei românești. Corul fiind compus din cântăreți de ambele confesiuni, cântă la ambele biserici românești din localitate.

*

Duminică în 15 l. c. s'a ținut adunarea generală al societății meseriașilor „Țeul olarilor", în locuința d-lui Gheorghe Budiu, sub prezidența d-lui Ioan Sânzian, fost deputat. S'au primit mai mulți membri noui în societate și s'a ales un comitet nou, în frunte cu președintele dl. Ioan Doboiu. După terminarea adunării generale, membri au dus averea societății, cu mare paradă, la locuința noului „țeu maistor". Toți membri, în frunte cu muzica, au luat parte la acest act ceremonial, în deplină ordine și disciplină. Noul casier, numit după un vechiu obiceiu, de „țeu maister" (Zahlmeister) a primit aceasta cinste, mulțumind în cuvintele cele mai frumoase. **N. S.**

Făget. — Săptămână trecută a fost găsită ucisă în locuința sa bătrâna Persida Kovacs din Făget. Din cercetările întreprinse s'a constatat că mobilul crimei a fost jaful, și că victima a fost omorîtă cu mai multe lovituri de topor.

Jimbolia. — Jandarmii au prins și au arestat pe indivizii Lindbaum Peter, Feistl Nicolae și Feistl Iosif din Jimbolia, pe când furau lemne dintr'un vagon din stația Jimbolia sosit la adresa postului de jandarmi din localitate.

Susnumiți se îndeletniceau mai de multă vreme cu furturi din vagoanele c. f. r.

*

— Moara "Reform" din Jimbolia a fost declarată în stare de faliment cu un pasiv de 27 milioane.

Petroșani. — Pe când minierul Mahada Lazăr se afla la lucru în mina de cărbuni Ileana a soc „Lupeni", a căzut o piatră pe el, omorându-l pe loc.

Lupeni. Spargerile în această comună se țin lanț. Grație muncei ce a depus șeful postului de jandarmi, dl. Maican Ioan, din localitate autorii furturilor și spargerilor au fost prinși, și arestați. Aceștia formau o bandă bine organizată înarmați cu revolvere, cuțite și măști. Banda purta numele de: Bathari Sas banda al cărei șef era Fodar Carol zis Karsi iar subșef era Velican Aexandru; ca ajutori erau: Dudos Ioan zis Cheria precum și Padespa Ioan. Interesant este că și tatăl banditului Padespă I. era tot hoț, însă nu făcea parte din această bandă, ci opera singur. Activitatea acestor banditi a fost de scurtă durată, dar însemnată prin faptul că erau foarte îndrăsneți. Atacau foarte des și nu perdeau curajul dacă nu le reușea, făceau câte 2—3 atacuri pe noapte și nu operau numai aici, ci și în Vulcan. Incepând din Noembrie 1927 au săvârșit următoarele spargeri; la biserica rom. cat. în 2 rânduri furând 900 de lei și se crede că n'ar fi străini nici de cele întâmplate la Oninasa în biserică.

In noaptea de 30 Noemvrie 1927 au spart la Vulcan la un comerciant, de unde au furat 8200 lei și diferite lucruri. In noaptea de 4 Decembrie 1927 au încercat să spargă la Lupeni în col. Braia, însă fără succes fiind surprins asupra faptului. In noaptea de 13 și 14 Decembrie 1927 au spart la Rubin Nicolae de unde au furat bani și mărfuri în valoare de 8500; în noaptea de 24 la Reiner Samoilă furând bani și mărfuri în valoare de 23.000 lei; în noaptea de 31 tot în aceeaș lună au încercat să fure la Sulutein Gheorghe, la Naglschmidt N. de unde au furat 5000 lei; la funcționarul Vitan Alex. unde au fost surprinși de servitoare; tot din cauza servitoarei n'au mai atacat până în noaptea de 13 Ianuarie, când au fost prinși. Tot acești bandit au atacat mai multe case în Col. Oficianților din Vulcan în diferite rânduri.

După aceste trei atacuri pe care i-au determinat a apuca această cale n'au mai atacat până în noaptea de 13 spre 14 Ianuarie 1928, când au spart la Ștefan Ioan de unde au furat bani și mărfuri în valoare de 48.000 lei. După săvârșișrea acestor spargeri au fost prinși în ziua de 13.

Putând sta de vorbă cu banditii i-am întrebat despre cauzele care i-a determinat a apuca această carieră. Ei au răspuns: „Filmele de cinematograf, precum și romanele pe care le-am citit, ca: Serlok Holmes, Criminali din Carșovia și altele. Acestea sunt cauzele care ne-au determinat a ne face banditi. Ne place să trăim bine și bani nu avem. Odată începându-ne cariera de banditi, de multe ori am tras sorți ca să vedem cine să-i fie șef și tot pe mine a căzut de cele mai multe ori, a mărturisit șeful. In fiecare seară țineam ședințe și citeam din romane criminale pe care le știm aproape pe dinafară!

Moldova-Veche. Dl. revizor școlar Romul Pitic din Naidaș a inspectat școalele primare din Moldova-Nouă, unde a găsit o perfectă rânduială. Cu această ocaziune a ținut o conferință cu corpul învățătoresc din localitate. Dl. învățător Arcan organizează un atelier de tâmplărie pentru școala primară, care este foarte necesar în această provincie muntoasă. Copiii când es din școală pe lângă carte să aibă și noțiuni de ceeace se împiedică țăranul în viața practică într'o regiune muntoasă, Pentru acest motiv dl. Aran are sprijinul și concursul intelectualilor locali.

Saravale. A fost prins și înaintat parchetului Constantin Schiopul din Sarafolea, care a întrat prin spargere în locuința văduvei Maria Cherculescu de unde a furat 4000 lei.

Sculea. Ni se comunică, că starea celor 50 familii de coloniști aduse aici din fundul Ardealului, ca să ne întărească granița de Vest, este cea mai tristă posibilă. Li s'a dat câte 16 jughere din pământul cel mai slab al comunei și în lipsa de locuințe nenorociții s'au adăpostit în grajduri și șure. Atragem atenția guvernului, asupra mizeriei ce o îndură acești bravi români, lăsați pe drumuri în ger și frig, fără nici un ajutor din partea celora cari i-au adus aici. Rușine!

Sânnicolaul-Mare. Tinerii Ion Boder, Iosif Strott și Anton Lefkovici din Sânnicolaul-Mare s'au întrodus prin spargere, în timpul unei nopți trecute, în pivnița hotelului „Vulturul Negru", de unde au furat mai multe sticle de vin, lichior și șampanie. A doua zi după spargere s'au pus pe chef în toiul căruia au fost surprinși de jandarmi și arestați.

Satchinez. Gheorghe Crăciunescu, de 54 ani, din Satchinez, după ce s'a îmbătat bine, acum câteva seri, la carciuma din sat, a plecat spre casă. Pe drum, probabil că a alunecat și a căzut. Neputându-se scula, a înghețat și a murit.

Saturmic. Corul barbătesc s'a transformat în cor mixt sub conducerea inimosului diriginte dl. Dimitrie Hațegan. Le urăm succes și viață lungă.

Sânnicolaul-German. In ziua de 25 l. c., directorul bancii populare, dl. Cristian Kegler, venind dimineața la serviciu, a aflat spre marea sa mirare, casa de fier, îngăurită în mai multe locuri, iar în jurul ei diferite unelte potrivite pentru spargere de case Wertheim. La prima vedere s'a văzut, că aici au operat spărgători de meserie, cari probabil speriați de cineva au părăsit lucrul în grabă. Nu s'a furat decât doi saci goi și o curea, hoții ne având timp să ducă și alte lucruri. Jandarmeria anchetează.

Sarmiseghetuza. De doi ani de zile, locuitorii din comunele învecinate mereu s'au plâns, că li se fură vitele. Zilele acestea s'a dat de urma banditilor. Păzitorul de noapte a comunei Sarmiseghetuza, Ianăș N., ortacul banditilor, a spus săteanului Petru Vasiloni, din comuna Bucova, că să-și caute vaca „pierdută", la săteanul Vidu Adam zis Coroi, din Sarmiseghetuza. Săteanul Vasiloni s'a dus la postul de jandarmi și a făcut denunț. Dl. plutonier Petru Paulescu, șeful de post, însoțit de sergentul jandarm Nicolae Berescu și pagubașul Vasiloni, s'au dus la locuința lui Vidu Adam, unde au aflat vaca dispărută. Hoțul a fost dus la postul de jandarmi, unde a făcut mărturisiri complete, spunând și numele complicilor, dintre cari principalul era Parteria N. din comuna Ostrov. Au fost deținuți și complicii: Domnosie Bugar zis Doroboanță, Muntean Adam zis Cazacu și Ianăș N. păzitor de noapte, — toți din Sarmiseghetuza. Jandarmeria e pe urma celorlalți complici. Până în prezent s'a dat de urma alor 11 vite mari furate, dintre cari 5 s'au aflat în viață iar 6 au fost vândute pe la măcelarii din Ohaba-Bistra și Caransebeș, — fără bilete de vită, reținând câte 500 lei pentru bilete. La locuința banditilor s'au mai aflat și multe obiecte furate, ca frâne, cazane de fiert țuică, etc. Cercetările continuă. Aproape toate comunele dintre Hațeg și Caransebeș au fost păgubite **N. S.**

Mica Publicitate

Tutungerie românească Mihai Condali Timișoara, Cetate, Str. Primăriei No. 7. *Români sprijiniți pe comercianții români.*

„Svastica Banatului" și **„Apărarea Națională"** se află spre vânzare în tutungeria d-lui M. Condali, Cetate, str. Primăriei 7.

Se caută o garnitură de teerat, cu locomotivă de aburi 6HP și batoză No. 6. Oferte se adresează lui Petru Toroc, Buzad, posta Bogdarigoș.

Prefectura Județului Timiș-Torontal.

No. 1315/1928

PUBLICATIE DE LICITATIE

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 15 Februarie 1928 ora 12 a. m. se va ține licitațiune publică cu termen scurt de 15 zile la serviciul economic al prefecturei județului (et. I. camera 61) pentru vânzarea unui automobil marca „Steier" cu 45 Hp. numărul locurilor 6 forma descoperit, care se poate vedea în orice zi de lucru în garajul prefecturei județului.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 72-83 din legea contabilității publice.

Oferte în valută forte și supraoferte nu se admit.

Concurenții vor prezenta odată cu ofertele lor închise, timbrate conform legei și sigilate și o garanție de 10% asupra sumei oferite în numerar s'au efecte de stat.

Informațiuni se pot obține între orele 8-14 în zilele de lucru dela serviciul economic și prefecturei județului Timiș-Torontal. (Et. I. camera 61).

Timișoara, la 19 Ianuarie 1928.

Dr. Coste, Prefect.

p. Seful serviciului: **Russu.**

†

Cu inima frântă de durere, se aduce la cunoștință moartea iubitei, credincioasei și neutatei noastre soții, fică și soră

Melaina Dr. Miculescu născută Arsiciu

decedată după grele și insuportabile suferințe în ziua de 23 Ianuarie 1928, în etate de 33 ani. Inmormântarea iubitei noastre defuncte, va avea loc la 25 Ianuarie 1928 ora 2 p. m. din casa proprie, Timișoara II, Str. Simeon Bărnuțiu 23, după ritul ort. român și se va inhuma în cimitirul ortodox din Timișoara-Fabrică, Str Hönig.

Timișoara, la 24 Ianuarie 2928.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Dr. Gheorghe Miculescu, soț. **Octavian Arsiciu,** frate. **Petru și Elena Arsiciu,** părinții.

No. III. 615/1927.

LICITAȚIE PUBLICĂ.

Uzina electrică comunală Timișoara dorește să zidească o casă pentru transformatori lângă Calea Circumvalațiunei (la Parcul Luna) în baza planului No. 3136, a devizului și a caetului de sarcini respectiv. Datele se pot vedea la Uzina electrică comunală Timișoara.

Pentru darea în antrepriză a acestei construcțiuni se va ține o licitație publică la Primăria Municipiului Timișoara (Biroul Licitațiilor) în ziua de 8 Martie 1928 ora 10 a. m. unde se pot înainta ofertele închise sigilate și provăzute cu un vadiu de 10% din valoarea lucrărilor oferite.

In oferte se va da prețul fiecărei poziții în parte.

La licitație se vor admite exclusiv numai antreprenori specialiști.

Primăria Municipiului Timișoara

Primăria municipiului Timișoara

No. III. 34988 Dp.

LICITAȚIE PUBLICĂ.

Primăria municipiului Timișoara vinde o locomotivă cu vapori de fabricație Wiener Locomotivfabrik A. G. Florisdorf.

In acest scop se publică o a doua licitație cu termen scurt de 15 zile pe data de 11 Februarie 1928 ora 10 a. m.

Licitația se va ține în biroul Serviciului economic al municipiului (Primăria etaj I. camera 41) în condițiunile stipulate în caetul de sarcini și în conformitate cu art. 70—80 ai legei asupra contabilității publice.

Locomotiva se poate vedea zilnic la Cariera de piatră din Șușanovița (Halta CFR Chișătău) unde este depozitată.

Amatorii vor prezenta la licitație ofertele semnate, închise sigilate și provăzute cu o garanție de 10.000 Lei în numerar sau efecte de stat.

In ofertă se va menționa că amatorul cunoaște caetul de sarcini și-l acceptă.

Timișoara, la 3 Ian. 1928.

Primăria municipiului Timișoara.

CINEMA:

CETATE: 28—29 Ian. — APOLLO: 30—31 Ian. 1 Febr.
CONCORDIA: 2 Februarie.

Pescarii Veseli

Cel mai nou, cel mai hazliu film al celebrilor comici danezi:
PAT & PATACHON
Monopol. Artistic-film, București.

Institutul de Arte Gratice „CARTEA ROMANEASCĂ", Sucursala Timișoara, Piața Iepeș Vodă No. 2

BCU Cluj / Central University Library Cluj